

Quo vadis...?

Hová? mégy?... Merre mégy?... és miért éppen mostan, amikor a lelkek békéjének érdekében a legnagyobb szükség éppen itt lenne rá. Amikor a zaklatott életű közösség jobban tudta megbecsülni szivjóságodat és a lelkedből áradó evangéliumi szeretetet. Mert a Te tizenegy évi működésednek nem azok a maradandó alkotások voltak a legszebb állomásai, melyek a zengő ércnél szebben hirdetik lelki elszántságodat és törhetetlen hűdedet, mint az egyházközség megszervezése, a gyönyörű templom és rendház felépítése. Nem testvérem, ezek csak velejárói voltak annak a nagy lelkiátalakításnak amit az emberek, a hívek szívében tettél és végeztél Isten nevében. Mert először az apró — magánlakásból átalakított — kis kápolnában megtanítottad imádkozni a híveket, felkeltetted a szívében a vágyat, hogy ihletett szavaitokat minél gyakrabban hallhassák a szószék tömjénes magasságából, megtanítottad őket, hogy ne csak a földre nézzenek, hanem az égre Isten felé. Ezeknek a nagy lelki szántásoknak eredménye lett azután, hogy nemcsak a szívek, de az erszények is megnyitultak és a legnehezebb időkben, szinte csoda módjára varázsodtak elő a szebbnél-szebb építészeti alkotások, Isten dicsőségére és mindenki lelki épülésére.

Nem a véletlen játéka, vagy előre megrendeztettség folyománya volt, az a valláskülömbőség nélküli megdöbbenés, ami eltávozásod hírének nyomába szegődött. Sajnos hiába mozdult meg az egyházközség vezetőse, hiába a társadalom minden rendű és rangu egyetisége, felsőbbisége a tradíciókhoz híven megmaradt elhatárolása mellett különös és nehéz helyzetbe hozva a Téged annyira szerető és nagyrabecsülő híveidnek és tisztelőidnek ezreit.

Távol áll mindannyiunktól, éppen a személyeden keresztül annyira tisztelt rendednek intézkedéseit bírálat tárgyává tenni, de nagyon és őszintén fájjaljuk intézkedéseinek merevségét, mert bizony az a meggyőződésünk, hogy éppen a mai sorsdöntő időkben Neked köztünk lenne a helyed, hogy buzdítással, vigasszal, rendíthetetlen hittel ismét emeld fel a földre néző borus szemeket és emeld az ég felé a hitében lankadó lelkeket.

Hisszük és erős meggyőződésünk, hogy ez óhajunkat, melyet buzgó imáink kísérik, legfelsőbb kormányzóságod is méltányolni fog.

ja és mi újra, nemcsak híveid és tisztelőid, de a város és messzi

vidéke társadalmá — felekezeti külömbőség nélkül — osztatlan örömmel ismét a mienknek tudhatunk.

Adj a jó Isten, hogy mielőbb úgy legyen!
k. K. A.

Augusztus

A nyár, iszákjának második feléből már kissé unottan zudítja forró sugarait, a termést behordták, a tél kezdetének határidejére halálraültetett malacok és libák már erősen a ropogós kukorica után szaglászni, a csillagok halványabbak s éjjel, ha nem esik az eső, fényes aranyport hullatnak a világra. A vadak az erdőben nyugtalanok, különösen az őzek. A csösz, a kukoricaföldek árnyékában ül, hallgatja a még forró fények rezgését, de olykor-olykor már a fuvalatot, a szel és az esőt is. Az erdőben már este hétkor kezdődik az elsötétítés: csak a szentjánosbogarak, az éjszaka e tévelygő lumpjai, kószálnak apró, maguk termelte akkumulátoros kézilámpáikkal a homályban. A vadkan, mint örök konzervatív, félnyelkor nyugszik, mint a nap.

Egy üvegtálon körte, őszibarack és szakállas, puhára főzött, arany szemű kukorica hever. Ez a teljesség ideje. Az eső melegen dobol az ablaküvegen, a föld langyos még a nyártól és sűrű gőzökkel párolog. A nyár utolsó szertartásai zajlanak a letarolt földeken és a féldényű nyaralóhelyeken. Az emberi szívekben a sajnálkozás érzése elvegyül a megkönnyebbülés szivdobbanásával. Ember, föld és állat, minden nyugtalan: a szerves lények érzik, hogy a nyár teljesség volt, de veszély is. Kis láza van a világnak,

nem sok, harminchétöt. Ez a láz, mely nem betegség, az augusztus. A teljesség és a befejezettség lámpaláza ez. Mert semmi nem olyan veszélyes, mint befejezni az élet egy ciklusát, megérlelni és kihordani a termést, learatni és szétvágni azt, ami életünk értelme volt. Goethe, aki mindent tudott a természetéről, az emberrekről és az irodalomról, ilyenkor gyorsan mesterséges elfoglaltságokat talált fel, közetekkel foglalkozott, vagy a színek eredetét és természetét elemezte, vagy csont-tannal bibelődött, vagy elmagaráztatta magát látogatásával a magdeburgi körzet élet- és betegségbiztosítási rendszerének alapelemeit. Mindent elkövetett, hogy kitöltse a szünet és a közjáték veszedelmes idejét, mikor az emberi természet és a világi természet tustestek az alkotás nagy erőfeszítésének egyik időszakán, befejezték a teremtsék örök feladatának egyik fejezetét s földben, erdőben, állati szívekben és emberi eszméletben elkövetkezik a várakozás veszedelmes ideje, az a különös átmenet halál és újjászületés között, mely minden teljességet és érettséget követ. Csak a szőlő, az alma és a díj sütkéreznek még boldog várakozással és elfoglaltsággal a fanyar napfényben. Az ő műsorszámuk később következik, ők a csattanó, a kegyes el-

lenállás a *pièce de résistance*. A fák már őrülnek, platinaszín lombjaik csörögnek, kétségbeesett és tulzó színekkel kelletik magukat. Nyugodj meg! — mondom az ablakomelőtti gesztenyefának. — Tessék belenyugodni. Hát aztán!... Augusztus, ez a *klimax*, a fokozás ideje!

A táj csaknem emberi most: egyszerre megajándékozott és kirabolt, bölcs és reménytelen. Már nincsenek vágyak, de még nem törődött bele a halálba. És mindaz, ami a tájban és a táj fölött történik, emberi nagyszerűségében és nyomorúságában, harsogó időszerűségében és félelmes következettségében csaknem szegényes, csaknem igénytelen, odamérve ahhoz a másik cselekményhez, mely a napokban a szerves és szervetlen világ másik arcvonalán történik. Az ember sokáig hajlandó gögijében elhinni, hogy a világ díszlet csak az emberi cselekményhez, föld, víz és égbolt csak színpad és alkalom az embernek, hogy föllépjen és cselekedjék. De augusztusban, mikor minden megérett s a föld ájtultan pihen, mint egy óriási test, mely odaadta a világnak minden titkát, megértjük, hogy az emberi cselekmény mögött állandóan zajlik egy másik, felfoghatatlanul hatalmasabb, végtetesebb és értelmesebb. S ez az igazi. A dinnye tudja ezt, kicsattanó, teli pofával röhög. A szél zörög a kukoricában. A nyul meglapul a tarlón, mintha kettőt sem tudna számolni. A dahlia (gyermekkoromban még georginák), mint a balettleányok, színes túllszoknyaikkal fellépnek. A szoba megtelik gyümölcsillattal.

Augusztus ez: térj magadba és készülj az ősze!

(—ány.)

A Budapesti Nemzeti Színház együttesének vendégjátéka az Acélgyárban.

A GyOSz. szabadidő szervezet keretében, vasárnap este szerepelt az ország első színházának együttese városunkban. Hatalmas érdeklődés előzte meg ezt a fellépést és méltán sajnálhatjuk, hogy az acélgyári Olvasóegylet színházterme nem rendelkezik nagyobb befogadóképességgel, mert bizony igen-igen sok érdeklődő maradt jegy nélkül és nem gyönyörködött az együttes kiváló művészetében.

Csokonay klasszikus komédiáját, a „Karnyóné”-t mutatták be s ez a régi stílusú és nyelvezetű darab igen sok alkalmat adott a színészeknek kiváló képességeik beigazolására.

Major Tamás, — aki egyúttal az együttes rendezője is volt, — bevezető szavaival indult az előadás, amelynek csúcspontja a második felvonásban, helyesebben Gobbi Hilda második felvonásbeli káprázatos alakításában következett be. Ennek a kiváló ábrázoló művésznőnek salgótarjáni alakítása olyan élményt jelentett minden néző számára, amelynek visszhangja nagyon-nagyon hosszú ideig vissza fog térni. Hiszen ismeretes előttünk a sajtóból az, hogy az embertípusok ábrázolásának milyen gazdag tárházával rendelkezik, egy-egy budapesti alakítása heteken, hónapokon keresztül foglalkoztatja a hivatalos kritikákat és arat súlyos dicsőítő elismeréseket. Hogy most szemtől-szembe, odahaza láthattuk, vala-

hogy még közelebb került az ő nagy művészete hozzánk. Egy-egy mozdulata, hangjának színezése, kitérései, kedélyhulláma percéről-percre emelte magához a hallgatóságot. Nem akarjuk Gobbi Hildát másodszer felfedezni, de nyugodtan állíthatjuk, hogy salgótarjáni játékával minden nézőt hívévé avatott.

Az együttes másik női szereplője, Olty Magda kedves, közvetlen játéka, tánca, éneke olyan üdítő volt, mint a friss mezei virágok kedves színkeveréke. Partnerével Naszódval lejtett könnyed, régi stílusú tánca külön siker volt.

Az együttes minden tagja kiváló tudásról tett tanúságot és valóban művészi igazi alakításokat mutattak be. Meglepő mindenkit Lázár Gida kivételes alakítása, ügyefogyottságában és komikus tehetetlenségében vergődő fiú szerepében. Szinte megdöbbenünk, hogy ez a fiatal színész milyen kiváló ábrázoló készséggel rendelkezik. Kellemesen hatott a két fiatal színész Naszód és Kosztolányi finomkodó, kimért alakítása, közvetlen, jólcseggő humora, valamint Bicskey ügyes, biztos fellépése. Rajcz Lajos tempós, öblös kalmárlegénye ugyancsak kiválóan alakított figura volt, nyugalma és nyeresége nagyszerűen állt ellentétben Karnyóné temperamentumával és lendületével. Major Tamás Kuruzs borbély és doktor

figuráját telítette étellel és hitte el a közönséggel ennek a régi akkori világnak közismert alakját és lelkiségét. Szilágyi alakította az öreg Karnyót, tempósan, közvetlenül, egyszerűen.

Annyi bizonyos, hogy a Nemzeti Színház együttese mindenkor legzöltyesebb vendége lesz városunknak s abban reménykedünk, hogy a nagyközönség számára könnyebb darabban is mihamarabb üdvözölhetjük őket. Nemcsak művészetükkel, de roppant kedves és meleg közvetlenségükkel, lelkes érdeklődésükkel valósággal rabul ejtették az olvasóegylet fiatal tagjait, akik lelkes elragadtatással szegődtek melléjük és híveiké.

Szólni kell arról a meleg, mindenben körültekintő gondoskodásról, amellyel az Acélgyári Olvasóegylet vezetősége várta és részesítette a vendégeket, akik a legmesszebbmenő dicsőret és köszönet hangján emlékeztek meg a színpadról, az előkészületekről, a fogadtatásról stb., kiemelve, hogy 8 állomásból álló körutjuk során Salgótarjánban érte őket a legkellemesebb és legszebb meglepetés.

Szeretnők, ha ezekhez hasonló művészi, igazi színházat jelentő ünnepekben nemcsak nagy riikán, de minél sürűbben lenne része Salgótarján közönségének. Többször szeretnénk élvezni kiváló művészeink ajándékait, olyan kiváló alakításokat, mint amint most kaptunk izlettőként. Ennek megoldására talán az acélgyári Olvasóegylet lehet hivatott, ahol a színművészet ápolására olyan nagy súlyt helyeznek s tőle várjuk ennek a szép estének folytatását. Reméljük bírvást.

(V. J.)

P. Réz Marián plébános bucsuztatása.

Vasárnap, augusztus 1-én nehéz szívvel és őszinte szomorúsággal bucsuzott Salgótarján közönsége három kedves és nagyrabecsült egyházi vezetőjétől, P. Tamás Fidéltől, P. Réz Mariántól, akiket a rendi generális Tarjánból más egyházmegyékbe helyezte át. P. Réz Marián a zsúfolásig megtöltött templomban pontifikált ünnepi misén bucsuzott el híveitől, mint plébános. Nehéz szívvel bucsuzott a hívek — mondotta a közszerepetben álló páter — de hiszek az örökérvényességben és tudom, hogy ott elválaszthatatlanul mindig együtt leszünk az idők végtelenjéig. A szentmise után a Ferences Kulturházban, mely ez alkalomra izlésesen volt feldiszlve, bucsuztatták az egyháztanács és az északi plébániához tartozó hitbuzgalmi egyesületek vezetői 4—4 tagból álló küldöttséggel. A távozó páterekhez az egyháztanács világi elnöke Karattur Antal gyárigazgató intézett megindítóan szép bucsubeszédet. Egy mélyen elszomorodott családhoz hasonlított az egyházközség és a hívek seregét, akik nagyon nehéz szívvel vesznek bucsut szeretett pátereiktől, különösen Réz Mariántól, aki nemcsak a zárda és templom felépítő- és feldiszlője, hanem Krisztus szellemében a lelki vezető is volt. Hasonló szellemben és őszinte ragaszkodással bucsuztatták Réz Mariánt, Hajtó N. a Crédó elnöke, Paskó Gusztáv vasesztergályos, Salgótarján, Majoros József az Oltárgylet, Horváth István a Harmadik rend, Kilvady Ferencné a Rózsafüzértársulat, Borovicsény Nándor a legényegylet, Krajcsi Károlyné a Mária kongregáció nevében. Meghatódva köszönte meg mindhármuk nevében P. Réz Marián a bucsuzavakat, ígéretet téve, hogy soha nem fogják Tarját és a híveket elfelejteni.

A város háza szépen diszitett tanácstermében délután 12 órakor gyülekeztek a társadalmi egyesületek és hivatalok nagyszámú küldöttségei, hogy Istenhozadót mondjanak P. Réz Mariának. A földhelyen cserlombbal diszitetten függött a bucsuzó Páter élethű portréja és a szépen szönyegezett terem szorongásig megtelt a jó barátok és tisztelők sokaságától. A lépcsőházban cserkészek álltak sorfalat. Harsány éljenzés fogadta a belépő P. Réz Mariánt, aki szerény alázattal foglalta el a részére fenntartott díszhelyet. A Ferences egyházközség nevében Karattur Antal gyárigazgató, világi elnök bucsuzott meghatódva. Az áthelyezési határozat visszavonására mindent megkíséreltünk, úgy az egyházközség, valamint egyéb közületek révén, sajnos eredménytelenül de hiszük és reméljük, hogy Téged mielőbb megint viszontlátunk Tarjánban kedves Marián, Elővülhetetlen

érdemeid meg kell, hogy hozzák szerény ohajunkat s akkor kettőzött lesz az örömmünk. Isten veled és velünk, a viszontlátásig. — A déli r. kat. az evangélikus és református egyházközségek nevében Ferencz István esperes plébános tolmácsolta a hívek és jó barátok legbensőbb érzéseit és mint szeretett oltártestvérnek kívánt minden jót új állomáshelyén, addig is amíg megint együtt működhetnek testvéri harmóniában. A katonai alakulatok nevében Horváth János ezredes köszönte meg a lelkipásztorkodást, a köztisztviselők nevében pedig dr. Miggisch Géza járásbírósi elnök biztosította mindnyájukat osztatlan ragaszkodásáról a távoztól. A vállalatok képviselőiben Korompay Lajos bányauági főtanácsos, bányagazgató mondott Istenhozzadót a munkások páterének, szívből kívánva jövőd munkájára, a viszontlátás reményében. „Jó szerencsét!” Az összmunkásság nevében Percze István bucsuzott attól a fenekölt lelkű paptól, akivel a 12 év előtti

kis szükségkapolnában együtt dolgoztak és terveztettek. Korompay Lajosné a N. d. e. g. y. l. e. k. nevében egy gyönyörű csokorral kedveskedett az agilis és minden nemesért rajongó Marián atyának. Zsiday István elnök az ipartestület, Timaróczy Sándor alelnök a Baross Szövetség, királyfalvi Kraft Aladár bányatitkár az összes társadalmi egyesületek nevében fűzött egy-egy szép virágot az emlékezés, nagyrabecsülés és szeretet csokrához. P. Réz Marián könnyekig meghatva köszönte meg a bucsu nehéz perceinek megédcsítését, megígérve, hogy tarján kedves híveit mindig imába foglalja és soha el nem fogja felejteni az itt töltött küzdelmes és szép időket. Az ünnepség végén külön-külön elbucsuzott a küldöttségek vezetőitől.

Hétfőn, augusztus 2-án utazott el az esti 6 órai vonattal városunkból Marián atya. Már jóval 6 óra előtt csak úgy feketélt a főtéri állomás perronja a tisztelők, hívek és jó barátok seregétől, akik még egy kézszorításra kisérték a pályaudvarra. Horváth László h. polgármester az egész város társadalmának nevében köszönt el a fenekölt lelkű, szerény és alázatos, nagy nagy szívóságú paptól, mindenki kedves „Mariánjától.” Válaszra már alig volt idő, mert a vonat begördült és vitte magával kéréselhetetlenül az Ur katonáját, akit a jó Isten segítsen és áldjon meg új állomáshelyén és hozzon vissza mielőbb közénk.

Salgótarjáni gimnázium és ker. középiskola idei évkönyve.

A háborús takarékoság eredményeként megfogynak az oldalszámmal s csak a legszükségesebb tartalommal jelent meg, de egyébként izléses nyomdai kivitelben, a két salgótarjáni középiskola idei évkönyve.

Mindenekelőtt fontos személyváltozásról értesít. A váratlanul meghalt dr. Kemenes Illés budapestvidéki tankerületi kir. főigazgató örökébe dr. Fodor Ferenc lépett a pécsi tankerület éléről.

Az évkönyvből megtudjuk, hogy a tanév eddig még sohasem tapasztalt nehéz viszonyok között zajlott le, különösen a kereskedelmi középiskolában. A tanári kar egyharmada több hónapon át katonáskodott. Helyüket nem egyszer heti 24-et is meghaladó óraszámokkal kellett betölteni. A munka mégis eredményes volt, mert a tanulók zöme szorgalmasan teljesítette szellemi kötelezségeit s fegyelmezten viselkedett. Mindkét tagozaton valláseserkölcsi szempontból dicséretes magatartás nyilvánult meg. Az áldozatos hazafias érzés és bajtársias szellem hevíttette a diákságot, aminek többek között szép bizonyossága, hogy honvédeinknek több

ezer cigarettát napok alatt gyűjtöttek össze s a gimnázium egy hadiárúját ők látták el könyvekkel.

A tanítás menetére az egy hónapnál hosszabb téli szünet és a tanításnak már június 2-án történt befejezése is békítőan hatott. Továbbá a vonatokon bejáró tanulók száma se csökkent, akik gyakran csak órák késéssel érkeztek az intézetbe, aminek következményeit kisebb-nagyobb mértékben megszenvedték. A csonka létszámú tanári kart azonban nem kedvetlenítették el a különféle kellemetlen körülmények s így a tanítói s nevelői fáradozás sikert hozott.

Kitűnik az évkönyvből, hogy a megtartott szülői értekezletek teljes látogatottságnak örvendtek s a fogadási napokon is mindig tekintélyes számban keresték fel a szülőket a tanárokat, hogy gyermekeikről felvilágosítást kérjenek. Ez az utánjárás és érdeklődés okos gondolkodásra vall, mert elősegíti a szülők és tanárok közötti szükséges összhangot az ifjúság javára.

A tanárhiány miatt az ifjúsági egyesületek közül csak a cserkészcsapat és az

Ifjúsági Segítő Egyesület működött. Ez okból a rendkívüli tárgyak tanítása is elmaradt. A kereskedelmi középiskolával kapcsolatos hathónapos es. i. szaktanfolyari azonban ezidén is élénk látogatottságnak örvendett.

A tanulók létszáma évről-évre emelkedik. A két legnépesebb osztály természetesen az I. gimn. 43. és az I. ker. 41. tanulóval. Bizonyosra vehető, hogy a következő tanévben tovább tart majd a gyarapodás. Az összlétszám 266 volt. Ebből róm. kat. 216, gör. kat. 3, ref. 10, ág. ev. 29, izr. 2. Magyar anyanyelvű 258 tanuló.

A vállalatoktól, hivataloktól, egyesületektől, magánosoktól beérkezett pénztartalék és könyvek az érdekes tanulók kitüntetésére, nyomtatékosan bizonyítják, hogy Salgótarján s vidékének közönsége őszinte s meleg érdeklődéssel figyeli és támogatja a két középiskolát nemes bivatása betöltésében!

FIGYELŐ

A közellátási miniszter leiratot intézett az ipartestületek elnökeihez!

A Közellátásügyi miniszter a közellátásra vonatkozó jogszabályok betartásának céljából leiratot intézett az ipartestületek elnökeihez. A leiratban megállapítja a közellátásügyi miniszter, hogy egyes iparosok nem tartják be lelkiismeretesen azokat a rendelkezéseket, amelyek a közellátásügyi cikkek forgalmát szabályozzák és így meg nem engedett előnyökre tesznek szert iparostársaikkal szemben. Ezek az iparosok azonban nemcsak meg nem engedett előnyökre tesznek szert, de káros tevékenységükkel súlyosan veszélyeztetik az ország közellátási érdekeit is. Éppen ezért a miniszter felhívja az ipartestület elnökeinek figyelmét azokra a jogokra és kötelezettségekre, amelyek a jogszabályok alapján az ipartestületi széket megilletik.

A törvény rendelkezései értelmében az ipartestületi székek kötelessége minden olyan esetben amikor az ipartestület tagjai között az üzleti versenytiltességet érintő szokás alakul ki, vagy a tagok egyike az iparüzés tisztességét sértő módon jár el, a tagot eljárásának helytelenségére felhívni, illetőleg őt az illetékes hatóságnál vagy bíróságnál feljelenteni.

A miniszter leiratában fölkeri az ipartestület elnökét, hogy az ipartestület elnökét, hogy az ipartestületi széket a jövőben fokozottabb mértékben ellenőrizze azt, vajjon a testületi tagok betartják-e a fennálló rendelkezéseket. Amennyiben az ipartestületi széket figyelmeztetése nem volna elegendő, gondoskodás történt arról, hogy az ipartestületi széket feljelentése alapján a rendelkezéseket be nem tartó iparos megfelelő megtorlásban részesüljön.

**TARTSUK BE SZIGORUAN
a légvédelmi előírásokat!**

5 perces időszerű földrajz.

Orel Erődtény és kereskedelmi központ — a cári nemesség városa, rettenetes Iván alapítása

Az immár hetek óta tartó nagy keleti mérközés központját alkotó város, nem most írja be nevét először a történelem lapjaira. Orel város mozgalmasságát multra tekinthet vissza. Az orel szó magyarul sajt jelent. Ezt a névadást egy régi munda magyarázza. 1564-ben Rettenetes Iván cár az Oka partján az Orlik torkolatánál ál erődtény emeltetett. Amint az óriási erdőterületen az első fejszeapások elhangzottak a hagyomány szerint egy megriadt sas emelkedett a levegőbe, mire a munkások felkiáltották: „Ime az erdők királya, a sas!” és az új erődöt erről a sasról nevezték el.

Orel akkoriban a moszkvai cári

birodalom déli határát alkotta. Ez magyarázza Rettenetes Iván cár parancsát. A 17. században azonban az erődtény jelentőségét jórésben már elvesztette, mivel a moszkvai birodalom határait mindinkább kiterjesztette. Kárpótlásul Orel a mezőgazdasági termények és ipari termékek kicserélésének központjává fejlődött, majd kikötőt is kapott, amely az Oka folyón lefelé Moszkva, Nizsnij-Novgorod és Kaluga felé irányuló áruforgalom egyik legfontosabb gócpontja lett.

A 18. század végén Orel lett az átrakódó helye a déli kormányzóságokból, úgymint a kurszki, charkovi, poltavai és csernigovi kormányzóságokból, a

főváros felé irányított gabona-, bőr-, kender-, méz-, viasz- és sószállítmányoknak. 1790-ben az urali kikötő gabonaforgalma két és fél millió pudra (egy pudra 16 kilogramm) rugott, a legfontosabb rendeltetési helyek Moszkva, Szentpétervár, illetőleg Libau, a nyugateurópai gabonakiviteli kiindulópontjai voltak.

A vasút bevezetésével — az Orel-Tula vasútvonal egyike a régi Oroszország legrégibb vasútszakaszainak — a 19. század második felében Orel kikötője sokat veszített jelentőségéből, a város azonban továbbra is jelentős kereskedelmi központ maradt. További fejlődésében nagy jelentőségű tényező vált, hogy 1779-ben az orel kormányzóság székhelyévé lépett elő, mellyel kapcsolatban a várost teljesen átépítették.

1800 körül Orel tulnyomólag a nemesség városa volt. A mai Bolsov-utcát a régi Nemes-utóból keresztelték át. A környék nagybirtokosai a városban palo-

tákat építettek és itt töltötték a téli hónapokat. Ezzel kapcsolatban Orel, mint kulturális központ is a fejlődés útjára lépett. A különböző vasárnapi, magán, egyházi és állami alsófokú iskolájához a 18. századtól kezdve egész sereg fiú és leánygimnázium és szakiskola csatlakozott, 1843-ban pedig a város kadettiskolát és papi szemináriumot is kapott, mely a cári Oroszország egyik legnagyobb szemináriumának számított.

A bolsevizmus Orel legnépesebb építészeti emlékeit, a templomokat többé-kevésbé lerombolta, újat azonban természetesen nem alkotott. A harmincas évek elején megkezdett színház és „kulturaház” sohasem készült el. Bár a lakosság száma a század eleje óta 40.000-ről 123.000-re emelkedett, a lakásépítkezések terén semmi sem történt és szovjet iparosítási tervei kapcsán épített gyárak, melyek 6.000 munkást foglalkoztatnak, csak azzal az eredménnyel jártak, hogy az egykor gazdag Orel proletárvárossá lett. (M. N.)

SPORT

Salgótarjáni augusztusi sportnapok

Salgótarjáni m. város sportkedvelő közönségének f. hó 12—22 ig nagyszabású sporteseményekben lesz része.

A Salgótarjáni Tenisz Egyesület és a Salgótarjáni Sport egyesület közös rendezésében az alábbi versenyeket bonyolítja le: 12—14 felvidéki kerületi ifjúsági tenisz csapatbajnokság a városi tenisz sporttelepen, 15 én a SSE rendezésében országos atlétikai bajnokság. Ez utóbbin indul valamennyi magyar válogatott atlétaversenyző mint pl.: Szilágyi, Kelemen, Marosi, Pelsőci, Görkői, Várszegi, Polgár, Hidas, Csányi, Solymosi, Horváth, Kulitzi, Remete, stb. továbbá a vidéki atlétagárda számos versenyzője. A versenyen körülbelül 100 versenyző fog indulni. Az atlétikát szerető közönségnek pompás küzdelmekben és kitűnő idő eredményekben lesz része. Nagyszerű versenynek ígérkezik Feledi (SSE) és Szegedi (Testvériség) párharc 1.500 m. en. Valószínűleg új ifjúsági országos csúcseredmény fog születni.

Az augusztusi sportnapok fénypontja s egyben az egész felvidéki kerületnek legnagyobb sporteseménye a magyar válogatott tenisz csapat bemutató és hírverő mérkőzése 20-án Szt. István napján. Ez időben a legnagyobb nemzeti ünnephez méltó sportesemény lesz. A válogatott csapatbemutató mérkőzésén következő játékosok fognak szerepelni: Asbóth József, Európa legjobb teniszezője az európai ranglista első helyezettje, Szigeti Ottó többszörös bajnok, Katona Zoltán a legfiatalabb, de letehetségesebb magyar teniszező, Majer Sándor dr. Asbóth állandó páros játékos-társa, hölgyek közül Florián Aliz magyar bajnoknő és Dr. Fejes Sarolta, a játékos.

A salgótarjáni Tenisz Egyesület pályái ez alkalommal a magyar válogatott tenisz csapatnak, kijáró ünnepi dísz fog

öltöni. Külön 100 személyes tribün lesz építve s ezenkívül még sok ülőhely is. Ülőhelyet összesen 300 személy részére készítenek. Az egész pálya zászlódiszben lesz. Gondoskodás történik jó büfférő is. Válogatottjaink jelenleg Svédországban szerepelnek igen nagy sikerrel Asbóth férfi egyesben első, az Asbóth, Katona, páros első, Asbóth Glorián vegyes páros szintén első. Augusztus 11—13. án a Svéd-Magyarországok közötti verseny után válogatottjaink Berlinen keresztül utaznak egyenesen Salgótarjánba, hogy részt vegyenek 20-i bemutató versenyen.

A válogatottak bemutató versenyére iránt már is óriási az érdeklődés. Ez uton kérjük a nagyérdemű közönséget, hogy jegyüket már most vegyék meg elővételben, mert a verseny napján jegyet már nem árul a rendező egyesület. Helyárak a következők lesznek: Tribün ülés (számozott helyek 3-P. Ülőhely 2-50 P. Allóhely 1 P.

Végül augusztus 22-én lesz a Rima ökölvívó, birkózó és asztali tenisz bajnokságok, melyen az összes vidéki Rima válogatott versenyzői indulnak. Ezen a versenyen is igen nagy mezőny fog indulni. Versenyzők között számos válogatott is lesz. Hasonlóan nagy jelentőségű verseny a többi versenyeken is.

Salgótarján sportkedvelő közönségének tehát 10 napon olyan eseményekben lesz része, amelyben hasonló városunkban eddig még nem volt.

Az egyes versenyekről oktató sport filmeket is készítenek melyeket szeptember hónapban rendezendő Sportfilmmatinén fogunk bemutatni.

A nagyérdemű közönséget fenti versenyekre ezuton is tisztelettel meghívja és várja

a Rendezőség.

Sport hírek:

Az Ifjúsági Honvédelmi Nevelésének és Testnevelésének Országos vezetője vitéz Bély Alajos altábornagy Ur Öngy. méltósága f. évi május hó 27-én kelt 258.199/1943. OSK. számú legfelsőbb kéziratának salgótarjáni székhellyel, Nógrád és Hont vm. területére az Országos

Sport Központ vidéki szerveinek továbbfejlesztése érdekében O. S. K. titkárnak kinevezte Bódy Ferenc m. kir. fhdgy. urat, városunk levante körzet parancsnokát. Nevezett működését már meg is kezdte.

A Salgótarjáni Bányatelepi Levente Egyesület sportműködése.

Nem hagyhatjuk megemlékezés nélkül derék bányász leventéink sport eredményeit. Teljesen fiatal és kezdő leventékből Vágó Jenő lev. csap. pk. egy pompás atlétikai szakosztályt alakított. Télen csendben dolgoztak, nem is tudtuk, hogy léteznek. Áprilisban Miskolcon megrendezett felvidéki mezei futó bajnokságon óriási meglepetéssel szolgáltak. Szónoki I. megnyerte a felnőtt bajnokságot. Legyőzte a kerület valamennyi neves versenyzőjét. A leventecsapat bajnokságát nagyjelöléssel nyerték meg. Pompás győzelmi sorozataik tovább folytatódottak. A VII. hadtest válogatott levente csapatába 6 fő versenyzőt adtak. A hadtestnek az országos levente bajnokságban elért 2. helyezéshöz eredményeikkel nagy mértékben hozzájárultak. A szakosztály legjobb versenyzői: Bajcsik Ferenc a felvidéki kerület letehetségesebb 400 m. és futója. Legjobb ideje 52'4 mp. Szónoki I. Szónoki II. Holczér Ferenc, Kántán Nándor, és még számos hasonló

tehetség. Meg kell jegyeznünk, hogy eredményeik bámulásra méltóak annál is inkább, mert nincs atlétikai pályájuk ahol rendszeresen végezhetnék edzéseiket. Ezek a fiatal leventék az országut porában, a levente vagy a Sal BTC-nek atlétizálására egyáltalán nem alkalmas labdarugó pályán készülnek fel versenyekre. Megérdemelnének egy futópályát, mert ilyen tehetségeket nem szabad elkalodni hagyni. A Sal BTC pályáján meg is lehetne valóítani a futópályát. Bármiilyen kétségeket is jelentene az építés és átalakítás, ezek a tehetséges fiúk megérdemlik, akik saját szorgalmukkal, szakszerű előkészítés nélkül, csupán az atlétika iránt érzett izzó sportszeretettel képezték magukat kiváló versenyzőkké. Eredményeikkel dicsőséget hoztak munkaadó vállalatukra is. Még jobb eredményeket is tudnának felmutatni ha atlétikai pályájuk is lenne.

Nyomatott: „A MUNKA”-nyomdában, Salgótarján.

A Salgótarjáni Acélgyári Levente Egyesület sportműködése

Mint a múlt évben is sikert-sikerre halmoznak az acélgyári derék levente sportolók. Áprilisban országos ifjúsági mezei csapatversenyt nyertek. Feledi személyében pedig egyik bajnokságot a másik után nyerik. Feledi ez ideig győzelmei: Országos levente bajnoknak 800 m.-en, Országos ifjúsági bajnok 1.500 m. és 3.000 m.-en számos kerületi bajnokságot 10.000 m.-en Tómpai országos ifjúsági bajnok hármassugrásban. Legszebb teljesítményüket ez év husvétján azonban a levente sietők érték el. Dr. Varga Kálmán sioktató vezetése alatt Csatlós, Kojnok,

Bácsa, Kovács és Vlacsil összetételű sifárör megmászta 2305 m. magas Horthy Miklós csucst mely teljesítményükért a Leventék Országos Parancsnoka az I. levente díszjelvényt adományozta és minden egyes résztvevőnek teljes sifelszerelést ajándékozott. Teljesítményük országos viszonylatban is nagyjelentőségű annál is inkább, mivel a csucst igennagy hóviharban érték el.

Lapunk legközelebbi számában még visszatérünk az acélgyári egyesület működésére.

Ökölvívó mérkőzés Amália bányatelepen.

Abaházi József főhadnagy a Magyar Ökölvívó Szövetség Országos vezetőségének hivatalos kiküldöttje az ökölvívás nagymestere Salgótarjánban a levente egyesületek atlétikai csoportjában az ökölvívást tanuló acélgyári és bányatelepi levente ifjúságnál elért szép eredményét a sport megismerése, megkedvelése, céljából Etes 7 és 8 számú levente csapatai előtt bemutató versenyt s küzdelmet mutatott be, a bányatelepi Munkások udvarán. A bíráló bizottság tagjai voltak: Vágó István és Kovács Endre. Az acélgyárból indultak a versenyzők: Solyom, Szócs, Kara I., Kara II.,

Czuder, Kiss, Balog I., Kertész I. Moczni, a bányától Rigó, Balog II., Bozó II., Kozma, Ubrankovics, Garamszegi, Bottyán, (acélgyári,) Takács (acélgyári,) és Bozó I. A küzdelmet nagy érdeklődéssel nézték végig. Abaházi az ökölvívás jelentőségét, technikáját ismertette. Bozó József telepi, s Vádkerthy Béla községi leventeparancsnokok által felajánlott jutalmakat a közönség lelkes tapsai között nyújtották át a győzteseknek. A vendéglátó leventeparancsnokok megköszönték a salgótarjániak fáradozásait s bányászokszöntéssel váltak el egymástól a viszontlátásra.

Vennék zongorát, vagy pianót azonnali fizetéssel. Vidékről is. Cim: Budapest, Pozsonyi ut 1. Virágüzlet. Telefon 115—934.

**Takarékoskodj
pénzzel,
anyaggal,
idővel!**

IGMÁNDI KESERÜVIZ

**Támogasd
a Vöröskeresztet!**

Uszástudás: levegő, napfény,
egészség. Végy részt az
Országos uszónapon!

Jómenetelű
fűszer- és vegyeskereskedés

áruval, az összes berendezéssel elköltözés miatt **sürgősen**

Az összes hatósági kijelölés megvan. **eladó.**
Fehér Géza, Salgótarján.

PLATO
a nagy görög bölcs az analfabétákhoz hasonlítja az uszástudatlanokat

Hirdessen
„A MUNKA”
politikai hetilapban!

Tavaszi ujdonság
Szűcs-féle

„Vitamin Crém”

A legmodernebb elvek szerint készített VITAMINDUS arckrém. Az archbör természetes tápanyagait tartalmazza s ezért rugalmassá, üdévé teszi és megóvja a ráncosodástól.
Szűcs-féle

„Bubi Arcszesz”

Megszünteti pattanásait és az archbör zsírosságát. Kapható
Szőcs Róbert Magyar Korona gyógyszertár, Salgótarján

Nyomdatulajdonos: Vágh Kálmán.